

ELŐFIZETÉS
 HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy évre ... 180 Lei.
 Fél évre ... 90 Lei.
 Egy negyed évre 45 Lei.
 Egy hóra ... 15 Lei.

Hirdetések
 árszabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 328.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Vállalat
 Bulvardul Regale Ferdi-
 nand I. (Jósef 26h.-os) 22
 TELEFON-SZÁM: 124.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Vasárnap, június 19.

Szívek politikája.

Az állam vezérferfiái, a politikusok hosszú időközön keresztül tervezeteken dolgoznak. Tervezeteken, amelyek a még ellenségesen szembenálló népek közelségét vannak hivatva előmozdítani. És amin ők hónapokig, évekig hiába gondolkodtak és hiába tanácskoztak, amit a titkos, villanyfényes diplomáciai termekben százszor elhatároztak és millószor megpróbáltak, amit befejezettek láttak és amin megegyeztek: az egymásközt élő nemzetiségek kibékülése, vagy közelsége még mindig késett, egyre késett. Ugy érezzük, hogy valahogy ez a mai nap, amelyet Arad lakossága nemzetiségi különbség nélkül a társadalom és az emberiség szomorú szenvedőinek, a tüdőbetegek nagy tömegének és életbentartására, a felségélyezésére és támogatására fordított, ez a nap volt az, amely az ökölbe szorult kezeket önzetlenül adakozásra lazította meg és az elsőként, ráncbaborult arcokra először csalt mosolyt. Ez a nap volt az, amely a város különböző nemzetiségű lakosságát a diplomaták hideg játékán: a politikán keresztül a teljes kibéküléshez és megbarátkozáshoz vezeti és a jószívek, az adakozók sorába állítja. Ez a nap volt az, amely a város románságának a legelőkelőbbjeit a magyarság színjával egy táborba hozta össze: a jótékony táborba. A népek találkozását előmozdítandó nincs és nem lesz már szükség komoly, rideg diplomáciai jegyzékváltásokra, hangos, puffogó politikai jelszavakra, az emberekről leolvadó az ellenségeskedés, amit a háborúk bolondító, átkos zajában kentek rá mesterségesen és csak az egymásra utalt, a szenvedő, de a felszabadult Ember marad meg. És el fog következni az embereknek egymásra találása, a megbékülés. De ezt nem a hideg politika fogja meghozni, ennek belülről kell kiszakadni feltartóhatatlanul, diadalmasan. És most úgy érezzük, hogy ennek az első és a legfontosabb kezdeményező lépése volt a mai nap: a jótékony ünnep, a szívek találkozása.

Bratianu Brádon. Bratianu kíséretével tegnap Brádra érkezett. Az államférfiut és kíséretét a hatóságok képviselői ünnepélyes fogadtatásban részesítették. Tegnap délután meglátogatták Jancu Avram sírját. Bratianu a brádi esperesnél szállt meg. Nincs kizárva, hogy Bratianu és kísérete Aradra is ellátogat.

Megegyezés. Franciaország elfogadja a német ujjáépítési javaslatokat.

PÁRIS. Franciaország minden valószínűség szerint el fogja fogadni a német ujjáépítési javaslatokat. A francia külügyminiszteriumban bizonyosra veszik, hogy minden praktikus kérdésben létrejön a megegyezés.

PÁRIS. *Loucheur* jelentette *Briand* francia miniszterelnöknek,

hogy *Rathenau* német megbízott javaslatát Franciaország részéről elfogadhatóak, amennyiben törvei az elpusztított franciaországi területek ujjáépítésére megfontolást igényelnek. *Rathenau* elfogadta a francia javaslatokat és így a tárgyalások teljesen kielégítően folynak.

Az elítéltek ideiglenes szabadsága.

(*Antonescu igazságügyminiszter törvényjavaslata.*)

BUCURESTI. *Antonescu* igazságügyminiszter a napokban törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé az elítéltek feltételes szabadlábra helyezéséről. A törvényjavaslat lényegében a következőket tartalmazza: Mindazok az elítéltek, akik büntetésük egyötöd részét már kitöltötték és a fogságban jó magaviseletet tanúsítottak, feltételes szabadlábra bocsájtathatók, ha akár gazdasági, akár ipari munkára, legalább hat hónapig terjedő időre munkaszerződést kötnek. A munkaszerződés egyik példánya a fogházban, másik példánya a munkaadónál marad. A munkabér nagysága szabad egyezkedés tárgya. A munkabér felerészét a fogházban kell letenni, másik felét pedig a munkás kezéhez hetenként kell befizetni. A fogház-

ban letétbe helyezett összeget az elítelt javára kezelő és azt neki a büntetés teljes kitöltése után kiadják. A feltételes szabadlábra helyezett elítelt köteles ama község előjáróságánál, ahol dolgozik, minden vasárnap jelentkezni. Ha ezt egyszer is elmulasztja, azonnal letartóztatják és visszaállítják a fogházba. Azt a munkást, aki elhagyja a szolgálatot vagy a szolgálati idő leteltével pontosan nem tér vissza a fogházba, hátralevő büntetésének kétszeresével fogják sújtani. A fogházigazgatók havonként jelentést és kimutatást fognak terjeszteni az igazságügyminiszter elé a feltételes szabadlábra helyezettékről és azok viselkedéséről. A miniszter a kimutatások alapján kegyelemre fogja ajánlani az erre érdemeseket.

Manolescu iparügyi államtitkár Aradon.

(*Ötödik lett a bucaresti-i kiállítás. — Értekezlet hétfőn az Ipar-kamarában.*)

Hétfőn, a hó 20-án, a gör. kel. pünkösd második napján érkezik Aradra *Manolescu* államtitkár, a kereskedelmi és ipari miniszterium iparügyi vezetője, hogy a Kereskedelmi és Ipar-kamarában délután 5 órakor tartandó értekezleten a bucaresti-i országos kiállítással kapcsolatos kérdésekről tájékoztassa az érdekeltséget. Erdély iparának szempontjából óriási jelentősége van ennek a kiállításnak. Az első alkalom lesz ez, hogy Erdély ipara bemutassa szupremáciáját a királyságnak jóval elmaradottabb ipari termelésével szemben. A mi iparunk kellő értékelése végett megfelelő formában kell kidomborodni ezen a kiállítás industrialis jellegünknek s Erdély egész gyáripára serényen készülődik már a szeptember hóban

megtartandó kiállításra. Az erdélyi ipar impozáns részvétele dokumentálhatja csak, hogy Románia nem kizárólag mezőgazdasági állam, hanem ipari téren is az előrehaladott államok sorába tartozik. Ipari tekintetben azonban Románia összes területei közül épen Erdély az, amely a legelső helyen áll s ezt a tényt a bucaresti kiállításnak beszédesen kell igazolnia. Az erdélyi iparvállalatokat kezdetben visszatartotta a kiállításra való részvételtől a kiállítás férőhelyeknek négyzetméterenkint 1000 leiben megállapított magas díja, más részt pedig az a körülmény, hogy az eredetileg augusztusra tervezett kiállításra már az idő rövidsége miatt sem lehetett volna kellően felkészülni. A miniszteriumban honorálták az aradi kamaránál ez ügyben tartott első értekezlet kívánságait, a férőhelyek díját négyzetméterenkint 1000 lei helyett 300 leire szállították le, a kiállítás kezdetét pedig szeptember első felére halasztották el s

így a részvétel mindenki számára jóval hozzáférhetőbbé vált. A hétfői értekezleten *Manolescu* államtitkár a kiállítással kapcsolatos összes kérdéseket behatóan ismerteti majd s az értekezlet iránt megnyilvánuló nagy érdeklődést indokolja az is, hogy az államtitkár egyéb közérdekű gazdasági kérdésekben is felvilágosításokat ad a hozzá fordulóknak. Az értekezleten a kamara szívesen lát minden gyárost, kereskedőt és iparost.

Take Jonescu szerb kitüntetése.

BELGRÁD. *Take Jonescu* román külügyminiszter Belgrádból való elutazása előtt nyilatkozott a román-szerb szövetségről és azt hangoztatta, hogy Románia egyetlen szomszédja ellen sem viseltetik ellenséges érzülettel, de a meglepetések ellen vértelenie kell magát. A szerb király, *Take Jonescu* a Karagyorgyevics-csillagrend nagy szalagjával, a belgrádi román követség tagjait pedig a szent Száva-renddel tüntette ki.

A levélposta javítása.

A levélcenzura megszüntetése folytán lényegesen javult már a levélforgalom, de egy egyszerű, vagy ajánlott levélnek Aradról Sibiuba (Nagyszebenbe), Sigi-soara (Segesvárra), Brasovba (Brassóra) és Bucurestibe még mindig legalább két, de sokszor 3 napig is kell mennie. Ennek oka a következő: Ha valaki reggel 8 órakor adja fel levelét a belvárosi főpostahivatalnál, akkor fekvé marad ez, mert az elszállítandó postanyagot 8 órakor küldik ki a vasutra. Így tehát már nem mehet el az aznapi délelőtti személyvonattal Erdély felé. Tekintve azt, hogy a délutáni személyvonatot Erdély felé postaszállításra nem veszik igénybe, tehát a levél csak a következő napon a reggeli vonattal megy el Aradról, de akkor csak Teusig (Tövisig) jut, mert ennek a vonatnak csak Cluj (Kolozsvár felé van összeköttetése. Brasovra (Brassóra), Sibiura (Nagyszebenbe) pedig csak 10 órai várakozás után mehet tovább a posta azzal a vonattal, mely az Aradról délután induló vonathoz csatlakozik. Viszszafelé is így megy. A bajon úgy lehetne segíteni, hogy a nap folyamán feladott levelek este 8 órakor küldessenek ki a vasutra és az illető zsákok adassanak át a vasuti kalauznak, aki az esti vonattal indul Erdély felé. Az adná az egyik zsákokat Vinval de

Joson (Alvinc) állomáson és a másikat Teuson (Tövisen), amely állomásokon rögtöní csatlakozást találva Sibiu (Nagyszében), illetőleg Brasov (Brassó) felé. E módon már másnap lehetnének kézbesíthetők rendeltetési helyükön az Aradon feladott levelek, ami jelentékeny időnyereség.

Poliklinika Aradon.

Ingyenes ambuláns gyógykezelés.

A cluj (kolozsvári) belügyi államtitkárság nagyfontosságú rendeletét közli a Monitorul Oficialba. A rendelet kimondja, hogy minden városnak poliklinikai ambulatóriumot kell felállítani. A poliklinikai ambulatórium vezetőorvosainak kötelessége a tuberkulózis és veneriás betegségek terjedésének megakadályozására és a nagy gyermekhalandóság elhárítására a legintenzívebb munkát kell kifejténiük. Az ambulatóriumban jelentkező betegek *feijesen ingyenes gyógykezelésben részesülnek.* A betegségek megállapításánál szükség esetén a Wassermann féle vérvizsgálatot szintén ingyen vehetik igénybe a jelentkezők. A prostitúció leküzdésére igen szigorú rendszabályokat kell életbeléptetni. Az ambulatórium vezető orvosai a rendőrség közreműködésével fogják eljárni a veneriás betegségek terjedésének megakadályozására. Kötelesek ellenőrizni és nyilvántartani a veneriás betegségeket könnyen terjesztő nyilvános helyeket és egyéneket. Kimondja még a rendelet, hogy a poliklinika felállítása után csakis azok a veneriás betegek küldhetők a köz-kórházba, akiket a poliklinika vezető orvosa megvizsgált és odaültalt. A rendelet értelmében Aradon is fel kell állítani a poliklinikát.

Egy rendőr garázdálkodása

(Kiverte a színházból a tapsoló diákokat.)

Kassa: A Beregszászi színházban esütés közben Pogány Klári színművész nő jutalomjátékául a *Magnás Miska* című operettet játszották a zsúfolt nézőtér előtt. A közönség szeretettel ünnepelte a primadonnát, s főként a diákok tapsoltak sokat. A tapsoló diákok között volt Móczár Géza V. ik gimnazista is. A színházban szolgálót teljesítő *Buzsai Bohumil* közrendőrnek nem nagyon tetszett a közönség lelkesedése, s a tapsoló kis Móczár Gézát hátulról hirtelen fejbevágta, majd a kijárat felé felé tuszkolva gummitolvajai négyeszer végigvágott rajta s a három méter magasságu lépcsőn az előcsarnokba dobta. A rendőr egy *Hegedűs* nevű VII. osztályú diákot szintén kivonszolt a színházból, majd *Gruntald* törvényszéki német tolmácsot is ki akarta vezetni a színházból, de ez már nem sikerült. Az előadás után a közrendőr egy *Beismann* nevű bádógost megvert és be akarta küldeni, de a közönség ebben megakadályozta. A beregszászi főkapitány a brutális rendőrt szigorúan megbüntette és fegyelmi eljárást indított ellene.

Irodalom és művészet.

* A nyári szinkör műsora. Vasárnap: délután: Csizmadia mint kísértet. Este: Ember tragédiája. Poór Lili vendégfelléptével. Hétfő: TaiFun, Poór Lili vendégfelléptével.

* A mandarin. Az idegizgató, defektív drámákhoz hasonló angol színművet; A mandarin-t elevenítette fel tegnap este a színház, hogy Poór Lili; a színház vendégművésznőjének alkalma legyen művészetének újabb megnyilatkozására. A nézőtér zsúfolásig megtelt közönséggel, amely egész este szeretettel ünnepelte kedvencét. A darab harmadik felvonása izgalmas, szinte háborzongató cselekményében Poór Lili tökéletes alakítást nyújtott. Várnai Jenő a címszerepben legkiválóbb alakítását nyújtotta. Kisebbszerepekben elsőrangú produkáltak Gajdszinszky Irén, Mészáros Béla és Ács Mihály. Gyarmathyné egy néma kínai komora szerepében tökéletes volt. A sljzserit rendezésért Forgács Sándort elismerés illeti. (Ky.)

* Poór Lilivel a nő főszerepben vasárnap este újítja fel az aradi színházlat hosszú pihentetés után Madách Imre, a hallhatatlan magyar író örökbecsű művét, az Ember tragédiáját. A színházlat gondos előkészítésben a költő szelleméhez híven s a darab tradíciójának betartásával nagyszerű előadásban fogja a drámát színterhez. — Hétfőn este bucsuzik az aradi közönséget Poór Lili a TaiFun fő nő szerepében. Előreláthatólag zsúfolt ház fogja végignézni a kiváló művésznő újabb alakítását is, annál is inkább, mert ezt a szerepet Poór Lili Aradon először játszta. Mindkét előadásra a jegyeket előre lehet váltani, nappal a téli színház pénztáránál, míg a megmaradt jegyeket este a nyári színház pénztára árusítja.

* A vasárnap délutáni színházi közönségnek kedveze, a magyar népszínműirodalom egyik remekművét, a Csizmadia mint kísértetet tűzte műsorára a színház igazgatósága.

* A jövő hét eseménye Jean Gilbert Budapesten óriási sikert aratott operettje a *Hermelines* nő lesz, melynek fő nő szerepében az aradi színházi közönség kedvence, R. Horváth Mici hosszabb szünet után eddigi sikereit növelni fogja. Kiváló szerep jut még Seregh Marcsának, ki graciósus táncaival ezúttal is sikert fog aratni. A férfi szerepek is mind elsőrangú kezekben vannak és pedig: Győző, mint árnyasabó, Sebestyén mint intendáns biztosítéka a premier nagy sikerének. A darabot az igazgatóság teljesen ujjannan állítja ki.

* A lopásért elítélt író új drámája. Berlin. A neuregiben lopásért elítélt Kaiser György bajor színműíró új drámát írt. Az új drámát három színház fogadta el előadásra.

— A kurta szoknyáról, Szókimondás a Szókimondóról, Szenzációs javaslat. A nyári kritikus munkában. A színházi iroda viccel, Aradi modorcsiszolda, A fényes nadrág, A gyerekek sem hiszik, A fogorvosnál, Tavaly és most, A mozi ellen, Tréfás apróhirdetések, stb. című érdekes cikket közöl a népszerű „Aradi Fáklya” legújabb száma.

* Orgona-ünnep. A folyó hó 26-án, délután 6 órakor az aradi zsidó templomban tartandó orgona-ünnep előkészítésén szerényen buzgólkodik egy agilis hölgybizottság báró Neuman Alfrédné védnöksége és figyelmes vezetése alatt. Az orgona-ünnep iránt általános érdeklődés nyilvánul. A jegyeket Pichler Sándor papirkereskedése (Bohus-pajta) árusítja.

* Herczeg Ferenc új darabja. Budapest. Keszthelyen a Helikoni-ünnep keretében bemutatják Herczeg Ferenc új egyfelvonásos színdarabját, amelynek

titkosi Cupido a címe. A darab a száz év előtti Magyarországon játszik a holicsei fazekasok körében.

Verekedés a német országgyűlésen.

BERLIN. A német birodalmi gyűlésen a meggyilkolt Garais bajor képviselő ügyében interpellációt terjesztettek elő. Az interpelláció közben a képviselők összeverekedtek. A német nemzetiek közbeiktották:

— A kommunisták nem nemtek, azokat hidegre kell tenni! Erre támadt az ökölharc, ami miatt az elnök az ülést felfüggesztette és a botrány ügyét a pártelnökök bizottsága elé vitte. Késő délután az ülést újból megnyitotta és bejelentette, hogy az incidens felderítése a pártelnökök bizottságának nem sikerült.

Új rendszerű lakóház

A Sibuban (Nagyszébenben) megjelenő D. T. P.-ban olvassuk, hogy az odatelepedett báró Bedeus József, berlini műépítész, oly építési módot talált fel és ezt minden fában és országban szabdalmasztta is, amely mód szerint a legrövidebb időben és minimális építési költséggel kisebb és nagyobb lakóházakat, raktárakat, színeket s. b. lehet építeni, amelyek tűzbiztosak, szárazak, jól fűthetők és rovarmentesek. Építési anyagként fa szerepel, mely Bedeus módszere szerint preparálva van. Sibuban (Nagyszébenben) teljesen készen áll egy ilyen elegáns kivitelű családi ház éppen a híres „Erien-park” bejáratánál és a közönség a legnagyobb elismeréssel adózik Bedeus jó izlésének, de a kompetens hatóságok, melyek az építményt alaposan és minden szempontból megvizsgálták, feltétlenül biztos és hosszú időkre tartós lakóháznak minősítették az építményt. Természetes, hogy kisebb munkásházak is konstruálhatók ugyanezen szisztema szerint, valamint a városok belső utcáiban is tanácsos az új rendszer szerint a hely jobb kihasználása végett két álló épülettel közé egy szobát beékelni, vagy egy földszintes ház felé egy emeletű építeni. Tekintve azt, hogy ezekre adómentességet adnak és hogy az új építési mód nagyon jutányos, remélhető, hogy ez az építési kedvet éleszti és hogy ezáltal végre segítenek a már túrheterfőn lakásínségben. Sok szegény ember fog hajlékhöz juthatni és a jobb módúak is keményelmesebben fognak elhelyezkedni.

Alhir Károly exkirályról.

BÉCS. A Vossische Zeitung azt közli, hogy Károly exkirály augusztusban visszatér Magyarországra. Schläger ockartsaui osztályfőnök a hírlapíróknak kijelentette, hogy a hir koholmány és csak azért terjesztik, hogy Magyarországot megfosszák tekintélyétől. A kisantantói felingereltek és Ausztriában hangulatot keltsenek az exkirály ellen. A hirt táplálta az a körülmény is, hogy az exkirály tartózkodási helyét augusztustól kezdve nem ismerik, mert tuj lakóhelyére nézve ismerkedés még nem történt.

A szerbek megkapták a kifűrtési paranosot.

PÉCS. A szerbek megkapták az antant felhívását, hogy a Baranyát, a bajai és szegedi háromszöget őrítsék ki. Egy szövetségközi katonai misszió már megérkezett Pécsre, hogy a szerb megszálló csapatok parancsnokságával tárgyaljon a kivonulásról, amely előreláthatólag három, vagy négy héten belül megtörténik. A szövetségközi bizottság arról is gondoskodik, hogy a kiűrités és a magyar csapatok bevonulása alkalmával ne legyenek zavargások.

Az angol Derby.

LONDON. Junius 14-én játszódott le az év legnagyobb látványossága az epsomi versenytéren. Öt nap óta egyébről, mint a Derby, előkészületeiről nem lehetett olvasni. A london-epsomi utat a járművek, emberek örült színekben töbzódő zürzavara lepte el. A közlekedést az ut felett egy, fel és lerepülő, impozáns, szivaralaku léghajó ellenőrizte drótnélküli telefon útján és ahol torlódást vagy bal esetet vett észre, azonnal telefonált az ut különböző szakaszain felállított rendőrsztagoknak. — Ugyancsak egy, drótnélküli állomás volt a célnál, amely, az eredményt azonnal leadta a léghajónak amely viszont Southampton és Newyork között uszó „Aquitaniá”-nak és a többi oecánjárónak adta tovább, úgy, hogy a Délafrikába utazók a hajón egy perc mulva a lovak befutása után tudták az eredményt.

Maga a verseny, páratlanul izgalgó volt. Először a bookmakerek orditoztak, aztán megindult a hecc. A start háromszor hibás volt. Azután nekilugrattak. Hatszáz ezer ember visszafojtott lélegzete alatt remegett az epsomi rét. A halálos csönd és az eszeveszett orkánna fajult örömujjongás perceként váltakozva vonaglott végig az idegjáték mámorától részeg tömegben. Végre célhoz értek. Először Mr. Joel délafrikai istállótulajdonos „Humorist”-ja jött be. Alig másfél óra mulva a lapok Londonban már közölték a győztes ló karrikaturáját, kalappal, monoklival, zsakettben, röhögve. Egészen outsider volt. Amikor a győztes lovat a tulajdonos elvezette a tribünök előtt, a tömeg fékevesztett diadalordítással ordította: „Humorist”! Később a welszi herceg lépdelt keresztül egy társasággal a versenytéren. És a tömeg újra lázba jött „Te Prince of Wales,” „The Prince of Wales”! „His Royal Highnesses”. A walesi herceg a divat koronázatlan királya kifogástalan turfeleganciával volt felöltözve: Byron gallér, világosszürke nyakkendő, zsakett, világosszürke nadrág s cylinder. — London él és mulat. A béke nem zavaria.

A portorosei konferencia.

RÓMA. Az utódállamok itteni konferenciája véget ért. A záró-egyzőkönyvet a többi állam képviselőjével együtt gróf Nemess Albert kvirináli magyar követ is aláírta. A *Messagero* cikkében sajnálja, hogy Magyarország az értekezlet második feléről hiányzott, de reméli, hogy az október második felében Portoroseban újra kezdődő konferencián részt vesz. A portorosei konferencia célja az utódállamok közötti posta-, táviró- és telefonforgalom megjavítása, az árucseré előmozdítása, a nyersanyag kontingen-sének megállapítása, a határforgalom megkönnyítése és a valutakérdés szabályozása.

Volt hadügyminiszter

és az erdész.

Budapest. Gróf Festetich Sándor, a Károlyi-kormány volt hadügyminiszterét 600 ezer koronára beperelte az erdész, mert négy hónapig rejtette a vörösök elől s a gróf a kommun bukása után minden felmondás nélkül elbocsátotta és esendőrékkel zavartatta ki lakásából. A kommunisták az erdészt és családját válogatott kínzásokkal akarták rábírní arra, hogy elárulja a gróf rejték helyét. A Festetich-család 52 millió koronát érő ékszereit is az erdész rejtette el. Az enyingi járásbírósg kitűzte a tárgyalást, de közben gróf Festetich kiegyezett az erdészszel, akinek 50 hold földet és 100,000 koronát adott.

LEGUJABB.

(Magyarország a portorosei konferencián.) Budapest. Magyarország meghívást kapott a július 2-án Portoroseban tartandó konferenciára, amelyen az utódállamok között tisztázandó kérdésekről tárgyalnak. A magyar kormány a meghívást elfogadta és az értekezleten képviseltetni fogja magát.

(Franciaország és a felszülé-
zsi kérdé.) Páris. Briand francia miniszterelnök fogadta Poincaré, Doumorgu-t és Deselves-t, akik arra kérték fel, hogy a szenátus külügyi bizottsága előtt fejtse ki azt a politikát, amelyet Felsőszülé-
zsiában és a keleten szándékozik követni. Briand június 22-re tűzte ki e kérdés tárgyalását. Az oppel-
ni szövetségközi bizottság közölte a német és lengyel kormányokkal hogyha az ellenséges felek egyike nem fogadja meg a visszavonulási parancsot, akkor a másik félnek jogában lesz újra megszállni azokat az állásokat, amelyeket eddig elfoglalt.

(Másfélmillió család.) Buda-
pest. A rendőrség Pekári Jenő ke-
reskedelmi miniszteri számorké-
rőt tegnap este őrizetbe vette, Pe-
kári barátaitól közel másfélmillió
koronát kért kölcsön. Hogy hová
tette az összeget, nem lehet tudni.
Annyi bizonyos, hogy nagy össze-
geket vesztett kártyán és a tőz-
ség is látszott.

Szenzációs fordulat a Grallert-féle betörés ügyében.

Lázár János vallott. — Kovács K. Lajos és Darvas Sándor órákat letartóztatta a rendőrség. — Brandesz ékszergyáros őrizetben. — Újabb letartóztatások várhatók.

Városszeri szenzációt keltett ma az a hír, hogy a Grallert féle ékszerüzletben történt betörést he-
tekig tartó nyomozás után sikerült megállapítani és rábizonyítani a napokig őrizetben levő tettesre, hogy minden tagadása ellenére ő a betörő. A nyomozást Gritta Ovidiu rendőrprefektus irányította, a ki maga is cselekvően vett részt benne. Gritta Ovidiu rendőrprefek-
tusnak nagy érdeme van abban, hogy végre teljes világosságot le-
hetett deríteni a bűnügyre. Tév-
keny részt vett a nyomozásban Dragiciu detektívönök, az orosz-
lánrészt a sikerben pedig Rasztig István csoportvezető detektívét il-
leti, aki a betörés napja óta embe-
reivel éjjel-nappal kutatott a tet-
tes után. Értesülésünk szerint Gritta rendőrprefektus a kiváló csoportvezetőt előléptetésre ter-
jeszti fel a betörésről, amelyben a mai napon szenzációs fordulat következett be, a már közölteken kívül még a következő részleteket adjuk.

Lázár János a tettes.

A tegnapi nap folyamán bebi-
zonyosodott, hogy a Grallert féle ékszerüzlet betörője senki más, mint Lázár János, a Braun féle képkeretező vállalat segédje. Ki is voltaképpen Lázár János? A betörő ismert alakja a rendőrség bűn-
ügyi osztályának. Egyszer már el-
ítélték lopásért és alig néhány hó-
napja, hogy büntetése letöltése után visszanyerte szabadságát. A mikor a Grallert féle betörést fel-
fedezték, a gyanu azonnal Lázár-
ra irányult, mert hiszen a rendőrség bűnügyi osztálya elsősorban a rosvott multu egyének között szokta keresni a tettest. A rendőrség a betörés napján, mint megír-
tuk, őrizetbe vette, de bizonyíté-
kok hiányában szabadon bocsá-
totta. Attól az időtől kezdve a de-
tektívek állandóan szemmel tar-
tották Lázárt, aki elegánsan kiöl-
tözködött és előkelő kávéházakba járt, ahol nagymennyiségű pénzt költött borra és pezsgőre. A rend-
őrség mindezt tudta és néhány nappal ezelőtt újból őrizetbe vette, de nem tudta vallomásra bírni. Tegnapelőtt délután egy őrizetlen pillanatban a detektív szoba abla-
kán az utcára ugrott és menekülni akart, de az utána siető rendőrök elfogták és visszakisérték a rend-
őrségi fogdába.

Nem akart Lázár alibit igazolni?

Lázár János a Grallert féle be-
törés tette ma mindent bevallott a rendőrségen. Elmondotta, hogy a betörést május 25-én szerdán délben követte el, amikor az üzlet zárva volt. Azon a napon vasárnap
a házon hiatalos ügessé

üzletek zárva voltak. Ezt a két napot arra használta fel Lázár, hogy a Grallert cég alatt levő pin-
cében egy előre megállapított he-
lyen a menyezetből kiszedte a tég-
lákat egészen addig, amíg padlót nem ért. A kirkatban előre kiszem-
elte azokat a tárgyakat, amelye-
ket el akart vinni. Kedden reggel vásároltatott az Andrényi cégnél egy centrálfurót, amellyel délben ebéd idő alatt az üzlet padlóját ki-
furta és azon egy olyan nyílást fűrészelt, hogy átférhetett rajta. Behatolt az üzletbe, a kirkathoz rohant, zsebrerakta az előre kiszem-
elt ékszereket, s visszajövet az üzlet pultján egy zsígonra felfü-
zött nyakláncokat látott és azokat is zsebre vágta. A nyíláshoz ment és onnan vissza a pincébe csu-
szott, azután hazarohant, elrejtet-
te az ékszereket. Majd visszament Braun képkeretőhöz, ahol mint se-
géd volt alkalmazva. Ravasz ter-
vet eszelt ki Lázár János arra az eshetőségre, ha a rendőrség gya-
nusítani találja, hogy alibit igazol-
hasson. Munkatársunknak elbe-
szélte a házban levő házmesterné,
hogy Lázár minden délben haza szokott menni ebédelni, csak szer-
dán tartózkodott az udvarban. Hogy ne legyen gyanus, különféle ürügyek alatt ötször-hatszor be-
nézett a házmesternéhez, nézte a házinyulakat és érdeklődött, hogy mit főz ebédre? Ugyancsak szer-
dán délben egy megbízatást vál-
lalt el Braun képkeretezőtől, amit el is intézett. Még arra is volt ide-
je, hogy Str. Joan Russu Sirianu

Három orgazdát letartóztattott a rendőrség.

Vallomása további során elő-
adta Lázár, hogy az eddig eladott kisebb értékeket kiknél értékesít-
tette. Tegnap este már megneve-
zett egyet az orgazdák közül, Darvas Sándort, akinek a Str. Me-
tiamu (Forrai utca) 2. számú ház-
ban van üzlete. Darvast még az este bekisérték a rendőrségre, ahol azonnal őrizetbe helyezték. Ma délelőtt történt, hogy Lázár az öt őriző Mercea rendőrnek levelet adott át azzal, hogy juttassa azt el Kovács K. Lajos órá- és éksze-
részhöz. Ezért a szolgálatáért 5000 leit ígért. Mercea rendőr be-
vitte a levelet Gritta Ovidiu rendőr prefektushoz. A levélben Lázár Kovács K. Lajostól 20,000 leit kért további hallgatása fejében és so-
rait azzal végezte, hogy ha ezt az összeget nem adja át azonnal a sorokai átadó rendőrnek, úgy val-
lomásával ugyanolyan sorokra fog-
ja intatni, mint Darvast. Ez az azonban Kovács K. Lajos már az aradi rendőrség fogdájában ül. Ugy Darvas, mint Kovács beis-
mert, hogy Lázár különböző

(Aulich Lajos utca) 7. szám alatt levő lakására menjen. Másfélórai idő állt rendelkezésére és ez idő alatt a betörést is elkövette. Bannu latos gyorsasággal és ügyességgel dolgozhatott Lázár János, hogy ilyen rövid idő alatt ennyi mindent végre tudott hajtani, a házmesternénél való látogatáso-
kat, a főnöke megbízását mind azért intézte el, hogy ezzel alibit igazolhasson.

Hogyan követte el Lázár a betörést?

A nagy apparátussal elköve-
tett Igaz féle betörés után, amely-
ben Lázár János barátjával Móricz Lajossal, az erdélyi betörővilág hirhede alakjával követett el, szü-
letet meg először az a gondolata, hogy a Grallert ékszerüzletet is ki fogja rabolni. Erre Móricz na-
gyon rábeszélte és egyizben, ami-
kor éjjel az Ujvilág kávéházban borozgattak és megint szóba került a Grallert üzlet, Móricz a követ-
kezőket mondta:

— A legnagyobb oktalanság lenne elmulasztani ezt az alkal-
mat. Hiszen látod, hogy az Igaz-
féle betörésnek máig sem jöttek nyomára.

Móricz időközben nem érezte kedvezőnek magára nézve az ara-
di levegőt és eltűnt. A nagy betörés feladata azután egyedül Lázár-
ra maradt. Huszonharmadikán vásárolta a furót az Andrényi-féle vaskereskedésben. Huszonnegye-
dikén kileste, mikor nem látja senki, leosont a pincébe. Kimer-
te azt a helyet a menyezeten, ahol a legalkalmasabbnak látszott a pad-
lózati áttörése. Kivett néhány tég-
lát és másnap 25-én az emlékeze-
tes dátumkor a délelőtti bezárás után követte el a betörést.

Ékszereket vásároltak. Kovács az ékszereket eladta, Darvas össze-
törte azokat és mint nyers anya-
got eladta Brandesznek, a Köz-
ponti aranybevitő üzlet tulajdo-
nosának.

Ezeknek az ékszereknek érde-
kes történetük volt. A megvett ék-
szerekből Brandesz új ékszereket készített, amelyeket a saját védje-
gyével látott el. Az ékszereket később ugyancsak a Grallert üzlet-
nek adta el, ahol azokat nem is-
merték fel. Darvas és Kovács val-
lomásai alapján a mai nap folya-
mán Brandesz ékszergyárost le-
tartóztatták. A letartóztatások és a megtartott házkutatások azt eredményezték, hogy az eddig hiányzó aranygyűrűknek legna-
gyobb része megkerült. Kovácsnál megtalálták az Igaz féle ékszer-
üzlet cég tulajdonát képező nagy-
értékű Doga emlékkörát is, amely-
nek az elvesztését az ékszerüzlet a lapokban is publikálta. A letar-
tóztatott kereskedőknek további kihallgatása folyamán van és értesülésünk szerint újabb szenzá-

ciós leletbiztosítások is várhatók. A rendőrség egyébként a Grallert féle betöréssel kapcsolatban felvetődött más bűntények után is lázasan nyomoz.

B I R E N

Gyűjtés az utcákon.

Ma délelőtt előkelő aradi ur-nők nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül járták végig a kortörténelmet a kezükben és adakozásra szólították fel a mindig adakozásra kész, humanusan gondolkodó közönséget. Senki sem vonta ki magát a köteles jótékony ság gyakorlása alól, hiszen a lelek a szenvedők kínjainak enyhítésére, tudóbetegek szegény emberek támogatására szolgálnak. Nem indult nagy reklámmal a gyűjtés, nem kényszerítettek senkit adakozásra a jótékony urhölgyek. Mindenki megnyitotta pénz tárcáját és tehetségéhez mérten adakozott a nemes, emberbaráti célra. Aki már egyszer adakozott, az négylevelű lóherét ábrázoló jelvényt kapott és többé senki sem szólította fel adakozásra, hiszen már eleget tett emberbaráti kötelességének. Az aradi jótékony nőegyletek a főutvonalon urnákat is állítottak fel és ezekben is szépen gyűjt a pénz. A tudóbetegek támogatására szolgáló gyűjtés még a holnapi nap folyamán is tart.

— **LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMA** a hétfői gör. kel. román pinkösd miatt szerdán jelenik meg.

— **Az új főügyész.** Dr. Crisan Aurél főügyészt már néhány hónappal ezelőtt az igazságügyi kormány kinevezte állami ügyvédnek de újabb főügyészt nem nevezett ki az aradi törvényszékre és így dr. Crisan nem hagyhatta el az állást. — Ma érkezett meg az újabb rendelet, amely dr. Crisan Aurélt felmenti az állásától és Chița Agoston ügyészt nevezte ki ideiglenesen az aradi törvényszék főügyészévé. A hivatal átadása már ma délelőtt megtörtént.

— **VILMOS EXCSÁSZÁR ELTÉTELÉSÉT. KÖVETELIK.** Páris. A francia kamarában egy interpelláló képviselő Vilmos német excsászár elítélését sürgette. Briand miniszterelnök azt felelte, hogy a kérdést az érdekeit nagyhatalmakkal kell megbeszélni.

— **Az amerikai magyarság.** Newyork. Harding elnök külön kihallgatáson fogadta a Hungarian Republic elnökség küldöttségét, amely átnyújtotta az egyesület tiszteletbeli tagságának jelvényeit. Harding megköszönte azt a megtiszteltetést, hogy az egyesület tiszteletbeli tagjává választották és megígérte, hogy az amerikai magyarság érdekeit mindig elő fogja mozdítani.

— **Az ügyvédek beadványa.** Dr. Moldovan Silviu, az aradi törvényszék elnöke felhívja az ügyvédek, hogy a jövőben az elnökséghez intézendő beadványaikat kizárólag román nyelven szerkesszék.

— **Az ir parlament megünyitása.** London. Az ir parlamentet az angol király fogja megnyitni. Belfast városában a főutvonalakat a rendőrség előre megszállta.

— **BATTHYÁNY TIVADAR PALLAVICINI GYÖRGY ELLEN.** Budapest. Gróf Batthyány Tivadar rágalmazási pert indított Pallavicini György örgróf ellen, mert kizárta a Nemzeti Kaszinóból. Az örgróf azzal vádolta Batthyány Tivadart, hogy az októberi lázadásban részt vett, több rendbeli esküjét megszegte és ellenséges kézre juttatta az országot.

— **Hivatalos híradás Arad város ügyéről.** Vettük a következő polgármesteri átiratot: Felkérem a tek. felelős kiadó urat, miszerint lapjamban sziveskedjek a következő kommunikének helyét adni: „Arad város vezető-hatósága, a közönség helyes és pontos informálása céljából, úgy határozott, hogy jövőben a lapok csak oly városi érdekű ügyeket hozhatnak nyilvánosságra, amelyeket a város polgármestere vagy helyettese átnézett, s melynek közlésére előírásával az engedélyt megadta. Megjegyzem, hogy a cenzurahivatal ily értelemben való eljárás céljából egyidejűleg megkeresett. Arad, 1921. június 18-án. Dr. Robu főpolgármester.

— **A magyar szülő veszedelme.** Budapest. A magyar szülőket a Franciaországból behurcolt peronospora kezdi pusztítani. Az illetékes tényezők megtették minden óvintézkedést.

— **HÁBORUS OK.** Washington. Konstantinápolyból jelentik: Az angol kormány értesítette a török nacionalistákat, hogyha megtámadják Konstantinápolyt, ezt háborus oknak fogja tekinteni.

— **Nemzetközi gyorsvonatra** előjegyzéseket kizárólag az arad-városi menetjegyiroda eszközölhet. Utlevéleket Bucurestiben felbősség mellett leggyorsabban látamoztat. Futár Bucurestibe naponta. Budapesti és wieni megbízásokat elfogad.

— **Arad—Oradea-Mare (Nagyvárad) autójárat** minden nap indul, reggel 8 és fél órakor Oradea-Marere érkezik, délelben 12 órakor. 225 lei. Jegyek a városi menetjegyirodában, inuul ugyanonnan. (Bulevard Reg. Ferdinánd No. 21.)

— **MÁSFÉLEZER HADIFOGOLY HAZAÉRKEZÉSE.** Trieszt. A Wigbert nevű gőzösön 1489 mindentéle nemzetbeli oroszországi hadifogoly érkezett Triesztbe.

— **Eljegyzés.** Vadnay Arisztid eljegyzte özv. Doboziné piskótagyáros bájos leányát, Iduskát. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Az öszentannai forradalom epilógusa.** Néhány héttel ezelőtt részletesen megírtuk, hogy Öszentannán a forradalom idején a tömeg kényszerítette Föthy Zoltán jegyzőt, hogy ossza szét a község pénzét. A jegyző az életveszélyes fenyegetések között beleegyezett abba, hogy Grieg Illie községi pénztáros kiessza a községi pénzt. A község mindan lakója száz koronát akart, de a pénz csakhamar elfogyott és a jegyzőnek és a pénztárosnak menekülnie kellett. Öszentanna község az így elvesztett 43,000 koronáért a jegyzőt tette felelőssé. Ma tárgyalta az ügyet az aradi törvényszék felelbiteli tanácsa és elrendelte a bizonyítás kiegészítését.

— **Ázsia — Európa ellen.** London. Politikai körökben úgy tudják, hogy az európai antant ellent ázsiai hármasszövetség készül. Az ázsiai hármasszövetség tagjai a kemalista törökök, Szovjetország és Afganisztán. A szövetség főként Anglia ellen irányul, de az európai antant ellen is. A szövetség tagjai biztosítják egymásnak birodalmaik területi integritását.

— **A GÖRÖG KIRÁLY ÁLLAPOTA VÁLSÁGOS.** Zürich. Ide érkezett jelentések szerint Konstantin görög király megbetegedett. Egy Smirnából érkezett jelentés azt mondja, hogy a görög király állapota válságos.

— **A magyar hadifoglyok.** Budapest. Kirchner ezredes előadást tartott a magyar hadifoglyokról. Még mindig hatvanezer magyar hadifogoly van Oroszországban. Linder Béla hadügyminiszter sége alatt negyvenezer foglyot eresztettek vissza Oroszországba minden ellenszolgáltatás nélkül. A proletárdiktatura alatt Kun Béla kiadta azt a jelszót, hogy a magyar hadifoglyokat sorozzák be az orosz vörös hadseregbe. — Most Oroszországban rémitgetésekkel akarják a hadifoglyokat visszatartani a hazatéréstől.

— **Külföldi adatakat legelőnyösebben** eszközöl az Aradi Közgazdasági Bank R. T.

— **Bajnoki footballmérkőzés AAC-AMTE** június 20-án hétfőn, délután 6 órakor az AAC pályán. Jegy elővételben Maidt Emilnél.

— **A VTK-AAA bajnoki labdarugó mérkőzés** vasárnap d. u. az AAC pályán.

— **Pályázat.** Az oradea-marei (nagyvárad) postaigazgatóság pályázatot hirdet Szentlényialva (Arad m.) községben betöltendő postafőnökségre. Évi fizetés 250 lei és 310 lei szállítási pauszát. Az ügynökség naponta 2—3 órai foglalkozást igényel. Pályázhatnak azon 18 évet betöltött férfiak vagy nők, akik az illető községben laknak és a román nyelvet írásban és szóban bírják és van egyéb jövedelmük és foglalkozásuk is. Nyugdíjasok is pályázhatnak. Előnyben részesítettek a román nemzetiségű hadirokkantak. A pályázatokat az oradea-marei (nagyvárad) postaigazgatóságához 1921. évi június 30-ig saját kezűleg írva és 1 leu bélyeggel ellátva kell benyújtani. A kérvényhez születési, erkölcsi bizonyítványt és a foglalkozásról is bizonyítványt kell mellékelni.

— **Július 3-án** nagyszabású jótékony-célú parkünnepélyt rendez a Növedeimi Hivatal.

— **A Szociális Misszióársulat** f. hó 20-án, d. u. 5 órakor tartja a városháza nagytermében júniusi gyűlését. Eldadók dr. Prohászka Lászlóné és özv. Schlechta Guszlávné.

— **Hirtelen halál.** Szabados István ezuton tudatja rokonaival és barátaival, hogy forrón szereltet felesége sz. Baumgärtlen Bertus május hó 30-án Budapesten hirtelen elhunyt. A megboldogultban Singer Adolf és neje Szöllös, mennyüket gyászolják.

— **Vérengzés a marháknak lebélyegzésénél.** Kassa. Az Eperjes melletti Hétháron egy bizottság jelent meg, hogy a marhákat lebélyegezze. A lakosság rekivárlásra gondolt és kaszával-kapával megtámadta a bizottságot.

— **A SPANYOL KIRÁLY LONDONBAN.** Madrid. Alfonz spanyol király a feleségével Párison át Londonba utazott.

— **Sünnes románai ferral.** Bécs. Az itteni francia konzul kijelentette, hogy Sünnes, a híres német iparfejedelm nagy transzaktiókat tervez Erdélyben és Romániában. Sünnes egyebek között meg akarja vásárolni a romániai Tisita erdőktermelő részvénytársaságot, amely 65 millió lei alaptőkével rendelkezik.

— **Füvérek pereskedése.** Ungureán György rendőrőrszűvel az aradi járásbírószágon beperelte öccsét Ungureán Illést, hogy eladott neki egy hentesüzletet 12,500 korona vételárért és öccse a fizetés elől ismeretlen helyre megszökött. A járásbírószágon ma tartott tárgyalásán az alperes nem jelent meg és így a bíróság a kérdéses összeg erejéig elmarasztalta Ungureán Illést.

— **Szabad a magyar korona kivitele.** A pénzügyminiszterium ma rendeletileg közölte a pénzügyigazgatósággal, amely szerint a jövőben megengedett a magyar lebélyegzésű koronák kivitelét az országból.

— **Rusziakban nem kapnak választójogot az árdrágítók.** Ungvár. Ma függesztették ki Rusziakban a választópolgárok névjegyzékét. Minden 21. életévet betöltött polgár választójogot kapott, de a most végzett revízió alkalmával sokakat töröltek, mert ezeket az uszorabírószágon árdrágításért és uszoráért elítélte.

— **Szenzációsnak** ígérkezik a „Toldi-klub” vasárnapi uszóversenye, melyre csak Temesvárról több mint hatvan nevezést adtak be, köztük négy hölgy uszók. Aradról az összes sportegyletek és a „Toldi” teljes uszógarádjaja vesz részt a versenyen a múlt évi bajnokokkal az élükön. A rendező egyesület minden előkészületet meglett a verseny sikere érdekében ugyanarra, hogy a szünetek alatt a helybeli katonazenekar fogja szórakoztatni a közönséget. A verseny délután 5 órakor kezdődik a Marosnak Tornaegetlet mögötti részén.

— **A közjegyzői irnok butorai.** Kaponyi Sándor közjegyzői irnok bejárta dr. Sinkay Traján közjegyzőt, hogy az irrodában lévő butorait nem akarja kiadni. Sinkay elődje, dr. Palmay Lajos ugyanis több butort okmányilag Kaponyinak ajándékozott. A járásbírószágon ma délelőtt tartott tárgyalásán elrendelte a kérdéses butorok kiadását.

— **Ne menj az eperfára.** Florencz Jon soborsini lakos a napokban egy parasztszekéren Tokra utazott. Florencz itt felmászott a pályaudvaron levő nagy eperfára eperszedés végett. Egy pillanatra lába alól kicsuszott egy ág, hirtelen elvesztette az egyensúlyt és lezuhant a fárról. Az esés következtében nyakcsigolyája teljesen összezuódott. Mire az orvosi segély megérkezett, a szerencsétlen ember már halott volt.

— **Hírütemény.** A számvevőség által beterjesztett és a Tanács által letárgyalt 1920—1921. évi szennyvízcsatorna alap költségelirányzatát folyó évi június hó 1-től kezdődő 15 napi közszemlére Arad város kiadóhivatalában kitesszük azzal, hogy jogában áll azt bárkinek betekinteni és esetleges észrevételét vagy feleltetését a közszemlé alatt írásban benyújtani.

— **Mérget kevert az anyja ételébe.** A nagyzeréndi csendőrség ma beszállította az ügyészségi fogházba Nótárius Lajost, aki anyja ételébe mérget kevert. Az anya azonban megérezte az ételben, hogy éter szaga van, gyanut fogott és elvitte a gyógy-szerészhez az ételt, aki megállapította, hogy mérgezett.

— Wilson nem értette meg Európát. Kopenhága. A New-york Times közli *Wilsonnak*, az Amerikai Egyesült Államok volt elnökének nyilatkozatát, amelyben elkeseredetten hangoztatja, hogy ő nem értette meg Európát, de Európa még kevésbé értette meg őt.

— Földosztás Magyarországon. Budapest. Békésmegyében a parasztok két és félezer házhelyet kérnek. Hajdumegyében közel kilencezer hold földet parcelláztak és megvásároltak. Bérbeadtak kisebb-nagyobb parcellákban 30 ezer holdat.

— Kaukázusi államok szövetsége. London. A kaukázusi szabadállamok szövetséget kötöttek. A Párisban és Londonban folyt tárgyalások eredménnyel végződtek. A szerződést Örményország, Aberseidzsán, Georgia és a Kaukázus képviselői írták alá. Az új államok politikájukban közösen járnak el és a belső nézeteltéréseket döntő bíróság elé terjesztik. Az új államok vámközösséget létesítenek, azonban figyelemmel lesznek az orosz szükségletekre is.

— A hétfői parkünnepélyt kedvezőtlen idő esetén a Fehér Kereszt nagytermében tartják meg délután 5 órai kezdettel.

— Az ötezer éves rózsamag. Nemrég Egyiptomban egy leány munkáját ásták ki és a mumia kezében tizenkét rózsamagot találtak. A mag közül több Amerikába Baltimoreba került, hol elültették őket és az ötezer éves rózsamag kikelt, sőt már a tő virágozik is.

— Sajtótanfolyam Magyarországon. Budapest. Az ősszel nyílik meg Budapesten az első sajtótanfolyam, amelyet a magyarországi Turán-szövetség készít elő.

Alkalmi ajándékok legtöbb beszerzési forrása a Szépművészeti Szalon (Ortutay-palota.) Rézsiségek, szőnyegek, képek, szobrok, modern és antik műtárgyak vétele, eladása, cserélése és bizományi árusítása.

— A Singer varrógép-gyár be akarja szüntetni üzemét. London. A Singer féle világhírű varrógép-gyár valamennyi munkásának felmondott és üzemét június 24-én megszünteti. Az üzembeszüntetés következtében tízezer munkás kenyér nélkül maradna. Más gyárak hasonló lépésére a munkaügyi miniszter közbelépett és rávette a Singer gyárat, hogy egyelőre álljon el a felmondástól.

Volt miniszterek vallomása.

BUDAPEST. A Tisza-per mai főtárgyalásán báró Perényi Zsigmond volt belügyminisztert hallgatták ki. Báró Perényi elmondta, hogy néhány nappal a gyilkosság előtt a pártkörben ismételt figyelmeztette Sándor Jánost Tisza sógorát, hogy gróf Tisza István ellen merénylet készül. Az ő közbenjárására rendezték ki a csendőröket a villához. Huszár Károly volt miniszterelnök azt vallotta, hogy Friedrich követelte a leghangosabban a vizsgálat lefolytatását. Paksy János detektív járt nála és kijelentette, hogy sokat tud és hajlandó is vallani, ha biztosítják, hogy nem lesz bántódása. Elmondotta neki azt is, hogy Hüttner mindent tud, mert fél a következményektől. Ő ekkor Paksyt a rendőrkapitánysághoz uasította.

Kulisszatitkok.

Közlöttük Scheidemann leleplezéseit Zita exkirályné politikai szerepléséről. A bécsi keresztényszocialisták körében kinosan hatottak Scheidemann leleplezései és hivatalos organumuk bizonyítékokat hoz fel arra nézve, hogy a háború folytatásáért egyedül Vilmos német excsászárt, illetve az imperialista szándékoktól áthatott Németország politikusaikat terheli a felelősség, akik Károly excsászár békétörekvéseit meggyőzték még akkor is, amikor már a gyerekek is arról beszéltek, hogy a háborút megnyerni nem lehet. A pápa komolyan vette feleletét a békékövetése körül, de Erzberger „hülye módra” elrontott mindent. És érdekes, hogy a kölni hercegeknek is ugyanez volt a véleménye. A hercegek szintén részt vettek a közvetítési munkában és a Vatikánnak bizalmi embere volt az 1917. év nyarán megkísérelt békekötésnél. A hercegek levele a következőket foglalja magában:

„Köln, 1917. október 14. Erzberger a saját szakállára vállalkozásba vágott, összeköttetésbe lépett a szentszékekkel, hogy a béke utját egyengesse. Szép dolog Erzbergernek a vállalkozása, hogy Londonnal és Páriszal a Vatikánon keresztül a megértést keresi de ha az ember a körülményeket vizsgálja és Erzberger személyét, titkos ügyeit és fáradozását figyeli, akkor arra a meggyőződésre jut, hogy Erzberger a monarchia ügynöke és az üzletet Ausztria számára akarja megkötni. Hogy ezt tudja, vagy tudatlanul teszi, abban nem lehetek bíró. A történelem azonban azt bizonyítja, hogy a monarchia politikája mindig balkezű volt, különösen akkor, ha asszonykezek veszik át a pyeptőt. Vannak az osztrák politikában asszonyok, akik azt hiszik, hogy moltoságuknál fogva hivatva vannak külpolitikát vezetni. Meggyőződtem arról, hogy a szent atya meggyőződése is egészen más, mint amilyenek azt Erzberger gondolja és attól tartok, hogy ezek a különálló békemozgalmak rosszul végződnek. Én nem támogatom Erzberger politikáját, mert én erről az urról nem akarok semmit se tudni és azt hiszem, hogy Németországban nem akad egy főtisztelendő sem, aki ebben a tekintetben más véleményen van. Én tudom, hogy a svájci centrum Erzbergerrel egy véleményen van, azért kerülön a centrummal való minden érintkezést. Legjobban meglepett az osztrák császárnak hozzám intézett és Németországban feladott levele, amelyet én nem válaszolhatok meg, mert nem találom formát a válaszára. Én nem akarok dilemmába kerülni. Azonkívül az a véleményem, hogy a főtisztelendő papság, különösen a

(Kik dolgoztak a béke ellen?)

főpapság ennek a véleménynek, amely Erzberger ellen foglal állást, mindenhol a leghatározottabban adjon kifejezést. Felix Hartman hercegérsek.”

A levélből nyilvánosságra került hogy a német papság, valószínűleg az akkori német politikusok befolyására, szintén állást foglalt a monarchia békekötésére és békevagyódása ellen, sőt Erzbergert a Vatikán előtt is el akarta gáncsolni.

A gróf kölcsöne.

Egy aradi pénzintézet 1902-ben gróf Könyegess Fidélnék kölcsönadott 500.000 koronát. Az összeget betábláztatta a gróf tauri uradalmára. Közben a gróf eladta a birtokot a Birtok és Erdőértékesítő részvénytársaságnak, a mely Komáromból az impérium átvételénél átvette székhelyét Taurca. A társaság azonban nem fizette a banknak a törlesztési részleteket. A szerződés szerint a részletek nem fizetése esetén a hátralevő tartozás egy összegben esedékes. A szerződés azt is kimondotta, hogy per esetén az aradi járásbírósg illetékes. A bank beperelte a részvénytársaságot a hátralevő negyyszázötvenezer korona erejéig. Az aradi járásbírósg ma délelőtt tárgyalta az ügyet, de ítéletet nem hozott, hanem elrendelte a bizonyítás kiegészítését.

Hegyaljai bortermelői a mintavásáron

A Clujon (Kolozsvártt) folyó évi július hó 15-től augusztus 15-ig tartandó árumintavásáron Arad-hegyalja bortermelői egy kollektív kiállítás keretében fogják Arad-hegyalja borait bemutatni. A háború után ez az első alkalom lesz a Hegyalja messze híres borainak bemutatására, mely alkalom annál kedvezőbb, mert a kiállítás ideje alatt az ország és a szomszédos államok egész kereskedővilága Kolozsvártt együtt lesz s így nagyobb borvásárlásokra is lehet kilátás. A kiállítás rendezőségének felhívására az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület vállalkozott a kiállítandó minta kollektív átvételére és elszállítására s ezután kéri fel a kiállítani szándékozó bortermelőket, hogy ebbeli szándékukat az egyesület igazgatóságánál legkésőbb e hó 25-ig jelentsék be, hol a kiállításra vonatkozó egyéb tudnivalókról is tájékozódás szerkezhető.

Visszavont népszavazási határozat.

BÉCS. A stájerországi keresztényszocialista párt vezetőségének küldöttsége Bécsben tárgyalta a birodalmi pártvezetőséggel. Abban állapodtak meg, hogy rá igyekeznek birmi a gráci tartományi clubot, vonja vissza a népszavazásra vonatkozó határozatot. A szavazás alkalmával hárman szavaztak kettő ellen a megállapodás mellett s így Rintelen tartományfőnök, mint ahogy kissebbségben maradt, lemond.

Olcso angol ruha Romániának.

A háború végeztével az angol hadügyminiszter szociális szempontok tekintetbe vételével a leszerelt katonák részére 2 millió készöltönyt rendelt, hogy a civilruha nélkül levő katonák a kincstári ruha beszoigáltatása után öltönyhöz jussanak. A hadügyminiszter a ruha átvételét nem tette kötelezővé, hanem át nem vevés esetén 2 angol fontot fizetett ki készpénzben a kincstár. A ruháknak egy tekintélyes részét nem vették át és így az a kincstár nyakában maradt. Körülbelül 400.000 darab megmaradt öltönyre vonatkozólag az angol kincstár összeköttetésbe lépett a londoni kereskedelmi és iparkamarával, hogy a megmaradt öltönyöket ott kellene méltányos áron elhelyezni, ahol legnagyobb szükség van rá. Ugy látszik Londonban elég jól ismerik Ausztria helyzetét és nyomorát s ezért elhatározták, hogy a maradék árut, amely bár szabászati szempontból tucat munka, anyagra nézve azonban a legjobb gyapjuszövet, felajánlják a nyomorgó osztrák középosztály felöltöztetésére. Anglia kiküldte képviselőit Bécsbe az ajánlat megtételére és a szállítást megkötésére. Ausztriának egyedül 350.000 darab öltönyt ajánlottak fel és pedig az áru minőségét tekintve a mai viszonyokhoz mérten hallatlan olcsó áron, 4000 ezer koronától 5000 ezer koronáig terjedő összegben lehetett volna az árut a szállítási költségek belekalkulálása után a középosztály rendelkezésére bocsájtani. És megtörtént az a hallatlan eset, hogy az osztrák hatóságok nem adták meg az engedélyt az áru beszállítására. Ezt az eljárást csak azzal lehet megmagyarázni, hogy az osztrák kereskedők érdekei befolyásolták a hatóságot, mert a hatalmas mennyiségű áru Bécsben a többi ruhanevelő áruháza után vonta volna maga után. Azonkívül az osztrák hatóságoknak az az aggodalma támadt hogy a szabómesterek és szabólegények existenciája is veszélybe kerül és a szabócégek beháborút indítanak. Az angol megbízott erre az árut magán cégeknek és szabóknak akarta eladni, de azok sem vették meg, mert akkor nem vette volna meg senki tőlük a többi összehalmozott drága árut.

Az angol megbízott azonban cseppet sem busul árui miatt és tovább utazott egy házzal. Budapesten kapva-kaptak a kedvező ajánlaton és a középosztály a legnagyobb meglepedéssel vette tudomásul a meginduló ruhaakciót. A ruháknak azt a részét, amelyet a budapesti piacon nem lehet elhelyezni, Romániának tozzák felajánlani.

— Magyar munkások Ausztriában. Budapest. A magyar kormány 42 millió korona értékű munkácsat követel Ausztriától.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Zürich, június 17. Tőzsdezárlat: Berlin 847,5, Newyork 589, London 2280, Páris 4815, Milano 293, Prága 820, Budapest 282,5, Zágráb 405, Bucuresti 912,5, Varsó 45, Bécs 120, osztrák lebélyegzett korona 89.

Bécs, június 17. Márka 975, leu 1048, lira 3425, francia frank 5500, svájci frank 11450, dollár 668, szokol 985, angol font 2250, dinár 1825, magyar korona 267, lengyel marka 48. — **Kifizetések:** Zágráb 458,5, Berlin 975, Bucuresti 1046, Prága 935, Budapest 262,5, Milano 3437, Svájc 11487, Varsó 47,5, New-York 675, London 2262,5, Páris 5525.

Zürich, június 18. Tőzsde-nyitás: Berlin 855, Budapest 282,5, Newyork 587, Milano 2970, Prága 820, Zágráb 400, Bucuresti 910, Varsó 42, Bécs 120, osztrák lebélyegzett korona 93. Budapest, június 18. Magánforgalom: Napoleon d. Or 807, dollár 248, marka 368, szokol 387, rubel 58, leu 339, francia frank 2075, angol font 960, osztrák korona 83, lengyel marka 22, dinár 670.

Berlin, június 18. A magyar korona kurzusa 27,73 Pfennig volt.

Gróza Péter és Christea Miron az erdélyi mintavásár védnökei.

A cluji (Kolozsvári) mintavásár rendezőse az ország közéletének több vezető egyéniségét s több jeles közgazdasági intézményt is megkért arra, hogy a vásár védnökségét vállalja. A fölkerésekre mindenünnen kedvező és elismerő válaszok érkeznek. Ezek között van legújabbán Gróza Péter erdélyi miniszter és Christea Miron érsekfejedelem válasza is, melyekben ezek a kiválóságok készséggel vállalják a védnökséget és kilátásba helyezik, hogy a vásárt, mint az ország termelői készségének első legjelentősebb megnyilvánulását hathatósan támogatják. A védnöki tisztség elfogadásáról legutóbb még a következők adtak választ: Bontescu Viktor az Agrara bank vezérigazgatója, Polonyi Artur szenátor, Hosszu János CFR. üzletvezető, Pop Julián polgármester, Paul brassói iparkamara elnök, a timisoarai (temesvári) iparkamara elnöke, az aradi Weitzer-gyár és a dicső-szentmártoni Nitrogén gyár igazgatója. Természetesen ezzel még nem teljes a védnökök névsora, a teljes névsort a vásárhoz annak idején majd közölni fogja.

Eladott aradi ingatlanok.

Szemiakán Krisztina eladta a Szt. Pál-dűlőben fekvő 1 hold 1080 négyszögöl szántót 6000 leiert Vljakó Demeter és nejének. — Szmutny Károly eladta az Aranykéz-utca 16. számú házat 28500 leiert Gerbner Gizellának. — Bokor Ernő és tulajdonostársai eladták a Str. Grigorie Alexandrea-cu (Bercsényi Miklós-utca) 32. számú házat 163500 koronáért az

Alpha fabrica de produse chimice-nak. — Knortay Herman és neje eladták a Kasza-utca 14. számú házat 40.000 leiert Schvartz Adolf és nejének. — Özv. Skonda Lászlóné eladta a Purgly Lajosné-utca 88. számú házat 37.500 leiert Fabris János és nejének.

— **Az Aradi Közgazdasági Bank** most tette közzé mérlegét az elmúlt évről. A mérleg adatai: Vagyong: Pénztárálladék és kinostári bonok Lei 637.049,59. Más pénzintézetnél elhelyezett tőkék Lei 62.570,28. Váltótárca Lei 93.299,60. Folyószámlai adósok fedezete mellett: Értékpapírokra és árukra Lei 2.318.559,71. Hadikölcsön kötvényekre Lei 745.317,80. Kikölcsönzött értékpapírok Lei 19.250. Értékpapír táro: — Államadóssági ötvények Lei 1.620. Bank-és takarékpénztári részvények Lei 70.255. Ipari- és kereskedelmi vállalatok részvényei Lei 431.000. Sorsjegyek Lei 3.590. Alakítandó tisztviselői nyugdíjalap értékpapírjai Lei 5.927,50. Befizetések syndikátusokba Lei 33.130. Leltár (teljesen leírva). végösszeg Lei 5.734.804,38. Teher: Részvénytőke Lei 1.000.000. Rendes tartalékalap Lei 108.486,89. Értékpapír árfolyam különbözeti tartalékalap Lei 200 ezer. Alakítandó tisztviselői nyugdíjalap Lei 10.145. Betétek: Könyvesekékre Lei 1.789.579,48. Folyó és csekk számlákra Lei 1.299.843,49. Különsféle követelők Lei 1.105.182,12. Óvadék és letétek Lei 21.850. Hátralékos tőkekamatadó Lei 4.512,30. Fel nem vett osztalékok Lei 9.722,50. Átmeneti tételek Lei 16.478,86. Nyereség egyenleg: Elővezetés az 1919. évről Lei 1.247,50. 1920. évi tiszta nyereség Lei 72.810,74. Végösszeg Lei 5.635.704,38. Arad, 1920. december 31-én. Gutzjahr Mihály s. k. elnök, Székely Albert s. k. vezérigazgató. A felügyelő-bizottság: Dr. Hemmen János s. k. elnök.

— **A bucuresti árumintavásár.** Az aradi kereskedők kérelmére a bucuresti árumintavásárt szeptember 17-re halasztották. Ma jött meg az aradi iparkamara-hoz a rendelet, amely az elhalasztást azzal indokolja, hogy az árumintavásárhoz szükséges előkészületeket augusztus hónapig nem tudják befejezni.

— **A magyarországi termés.** Budapest. A magyarországi termés biztató. Holdanként hét mázsás átiagra számítanak. Az összes termés 25 millió métermázsára számítják.

— **Románia állategészségügyi kerületel.** A Monitorul Oficial legutóbbi száma közli a földmívelésügyi miniszterium rendeletét, amely Románia területét hét állategészségügyi kerületre osztja. Arad megye a harmadik állategészségügyi kerületbe tartozik, azonkívül ehhez a kerülethez tartoznak Temes- és Krassószörény megyék is. Minden kerületben egy főállatorvos intézkedik, hogy kerületében az állatbetegségek terjedését megakadályozzák. A főállatorvos a földmívelésügyi miniszter intézkedésére saját hatáskörében végezhet ellenőrzéseket állattenyésztési intézményeknél, tanyákon, hízóládákban, stb.

— **Jelentkezések a cluji (kolozsvári) mintavásárra.** A július—augusztus hónap tervezett mintavásárra serényen és mindenünnen folynak a jelentkezések. Az egyes iparkamarákon kívül az Erdélyi Gazdasági Egyesület és az Erdélyi méhészegyesület is nagy részt kíván a vásár területéből, mert a mezőgazdasági és házi ipart a maga nagy változatosságában akarja bemutatni. Egyes gyárosok a kiállítási hely egész terméire tartanak számot. A nagy érdeklődés miatt még esetleg további helyek igénybevétele is szükségessé válik. Mindenesetre szükséges, hogy a termelők érdeklődésüknek megfelelő sürgősséggel siessenek igényeik bejelentésével, mert a vásárhoz csak így tud gondoskodni kellő elhelyezésükről. A bejelentések határidejét a tájékoztatók június 20-ára tűzték ki, ez a határidő is nagy közelségével int az érdekelteket, hogy a még meglévő helyek lekötésével siessenek. Lehetséges, hogy épen a széleskörű érdeklődésre tekintettel a jelentkezési határidőt meghosszabbítják, azonban ép úgy lehetséges ennek az ellenkezője is, tehát a jelentkezni szándékozók nem teszik célszerűen, ha a határidő kitolására számítanak. Legalább is ajánlatos távirati uton a vásárhoz a jelentkezési szándékot sürgősen közölni.

MOZI.

* **A mozgóképszínházak műsora.** Június 19-én az Apollóban: A lélekidomár. Jókai Mór regénye. II. rész. — Az Urániában: A sárga árnyék. Amerikai dráma.

* **Lélekidomár II. — az Apollóban.** (Jókai regényének folytatása.) Jókai színes költői fantáziájának csapongó szárnyakat ad a korlátokat nem ismerő filmtechnika. A nagy költő elképzelései leheletlenül érintettségben kelnek életre a filmen, melynek kiállításával föllobog a film, melynek kiállításával föllobog a film. Természetesen mindannak a gazdag és emelkedett kulturának, amit az első rész nyújtott, továbbfokozását kapjuk a regény második, befejező részében. A regény mesés szövege a második részben még idegizgalmasabbá fejlődik. Csupa meglepő fordulat, szín és hangulat köti le figyelmünket. A szereplők, a magyar színjátszás ragyogó tehetségeit, mely átérzéssel öntenek jeltek Jókai pompásan megalkotott regényalkotásába. A Lélekidomár második részét még vasárnap és hétfőn mutatja be az Apolló színház.

* **Sárga árnyék.** (Új Corvin-film az Urániában.) A magyar Corvin-filmgyár legszebb és legnívósabb filmjét követik egymást az Apolló és Uránia műsorainak. Az Uránia színház „Sárga árnyék” címen mutat be egy grandiózus filmdramát, mely a Corvin-filmgyár kitűnő márkájával került hozzánk. Az amerikai millióban játszódó drámát Falk Richard, a kiváló tollu magyar publicista írta s Garas Márton rendezte a tőle már megszokott bravúrral. Sokban hasonlít ez a dráma Lengyel Menyhért Talfun-jához. A sárgaar-cu kinaiak igyekeznek elsajátítani Amerikát fejlett technikáját s ebben a törekvésükben nem válogatósak az eszközökben. A film cselekménye mindjárt az első felvonásban drámai utakra terelődik s mindvégig fogva tartja a néző érdeklődését. A sárga árnyék vasárnap és hétfőn kerül bemutatásra az Urániában.

* **Kedden új műsor az Apollóban és az Urániában.** Kedden úgy az Apolló, mint az Uránia új műsort mutat be. Az Apollóban a „Hirtvegylkos”, az Urániában pedig „Kukutyini polgármester” című műsor kerül vetítésre. Mind a két film a legkiválóbb képek közé tartozik.

A német extrónörökös barátja

(Regényhős, mint felperes a bíróság előtt.)

Írtunk arról az érdekes perről, amely a nancyi törvényszék előtt megkezdődött s amelyben a főszerepet egy Desserey nevű hölgy játszta, aki 25 ezer frank kártérítést követel Louis Dumor iról, aki a Verduni mészáros című regényében azzal rágalmozta meg a fiatal francia nőt, hogy szeretője volt a német extrónörökösnek. Desserey kisasszony, nemcsak a szerző ellen, de a Mercur de France-kiadó cég ellen is, valamint több lap ellen, amelyek a regénynek vele foglalkozó részének ismertetésében célzásokat tettek rá, pört indított. Dumor, a regény szerzője a bíróság előtt azzal védekezett, hogy regényének az a része, mely Deserey kisasszonyról szól, megfelel a valóságnak. Desserey kisasszony, mindjárt feltűnt a német trónörökösnek, amikor Stenayban rendezte be főhadiszállását. A kisasszony szívesen fogadta a német trónörökös hódolatát és az idill teljesen kifejlődött. Ennek az volt a következménye, hogy a fegyverszünet megkötése után Desserey kisasszony kénytelen volt Stenayból Nancyba költözködni. Desserey kisasszony a tények ellenére fenntartotta azt az állítását, hogy a német extrónörökösrel folytatott „kikerülhetetlen” viszonya a legtisztább volt és követelte Dumornak rágalmozásért való elítélését. A tárgyalás során kihallgattak egy Tüller nevű rendőrbiztost, aki a német extrónörökös, mint hibbant elméjűt mutatta be. A rendőrbiztos elmondotta azt, hogy a német extrónörökös a francia vezérkari főnökök nevével nevezte el lovaikat, hogy nagyon szerette a női társaságokat és hogy jókat nevelt az asszonyok részéről feléje irányuló szidalmakon. A tárgyalás kimenetele elé nagy érdeklődéssel tekintenek.

Az elrekvirált szeszgyár.

Közöltük, hogy Müller Károly újszentanna lakos beperelte Újszentanna községet, hogy az a háboruban elrekvirált szeszgyárak részleiszereleséit, de azokat nem szolgáltatta be a hadsereg céljaira, hanem átadta az újonnan alapított községi szeszgyárnak. Müller a perelvétele tárgyaláson 20 ezer korona kártérítést követelt a községtől, mert szerinte kétszáz ezer koronát keresett a háború alatt a községi szeszgyár az ő felszerelésével. Az elért haszonból tíz százalékot kívánt magának megítélni Müller. A bíróság a május 22-én megtartott tárgyalást a bizonyítás kiegészítése miatt elnapolta. A ma leolytatott tárgyaláson helyt adott a bíróság Müller Károly kérésének és Újszentanna község kötelezte a huszezer korona megítélésére.

ZSAK, Zsineg, Ponyva, Kötél, Tömítő

legelősb-
napiaon
kapható:

Schönberger & Grünstein cégénél
Arad, Bulevardul Regele Ferdinand (József fűt-ut) 11. Telefon 700.

A Monitorul Oficial közlése a csavargás és koldulás megszüntetéséről szóló törvény szövegét. A törvény első fejezete a csavargást és koldulást az egész országra nézve tilosnak és büntetendő cselekménynek mondja ki. A második fejezetben rendelkezős történik, hogy minden járásbírói szék helyen segélyező hivatal alakítsák, amely a munkanélküliek munkával való ellátásáról és átmeneti segélyezéséről gondoskodik. A törvény harmadik fejezete meg szabja a módokat, amely szerint a rendőrségi és csendőrségi közegek a csavargók- és koldulókkal szemben eljárni kötelesek, akik az illetékes bíróságok elé állítva, megfelelő orvosi vizsgálat és bírói tárgyalás után, felbontás kizárásával ítéltetnek. A negyedik fejezet arról intézkedik, hogy a munkabíróknak talált csavargót vagy koldust büntetékpen 5 naptól 1 hónapig terjedő időre valamely munkatáborba osztják be.

A szerkesztőségét
KAROLY JÓZSEF
felel.

Cserép hornyolt és hód farku
különösen minőségben, minden vasúti állomásra szállítható.

POLLAK SÁNDOR
üzletelgő ARAD, Str. Andrei Muresanu (Nádor-utca) 14. 2421

Az idő pénz!

Kereskedők, utazók, magánosok

Ha gyorsan akarnak szállítani
árut, podgyaszt, csomagot,

csak a

T. F. R.

Transports Franco-Roumaine

Francia-Román szállítási vállalat teherszállító autócamionjával szállítsanak. Igazgatósági iroda Arad: Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 22. — Iroda: Oradea-Mare (Nagyváradon): Strada Terézia-utca. — Telefon Arad 3-73, Oradea-Mare 2-25. A camionok indulnak: Aradról szerdán és szombaton, Oradea-Mare-ről (Nagyváradról) kedden és pénteken. Ez a rendszeres szolgálat június hó 15-én kezdődik. Kétszoros Aradról Oradea-Mare-ra szállítási díj: **Le 0.70 hetven bani**

LA BÁCSKAI KENDER

fésülve és nyersen. — Allendőan nagy készlet raktáron. Legelősbban szállít: 2869

Milivoi Radován, Arad, Str. Kogalniceanu (Mikes-u.) 14-16.

Gyönyörű ötszobás villa melléképületekkel egyhólaas parkkal és kerttel, valamint 3 holdas hízalda lak- és melléképületekkel sürgősen eladók. Bővebbet: **Wallinger irodában**

(Földes patika kapujával szemben.) Ugyanitt több kisebb-nagyobb bér- és magánház elfoglalható lakással szintén eladó. 10984

Szalagfűrész

vastagsággyalu, autom. gyalulás, köszörő, autom. szalagfűrész köszörő, villanymotorok és egy írógép látható irással eladó

BRAUN faterkedőnél, Ujmikeakán.

335-1921. ügyszám.

ÁRVERÉSI HIRDETÉS.

Hitelező aradi cég megkeresésére locotenent Vidrihgin Péter nagyvárad lakos késedelmes adósnak kárára, vesztélyére és költségre 1921. évi június hó 28-ik napján délután 3 órakor Aradon hivatalos helyiségben (Bulevardul Regina Maria 24-25. szám alatt) 12 drb. a 1000 korona névértékű egyesületi államkölesönkötvény, — 20 drb. a 100 korona névértékű „Codreana”, 4 drb. a 200 korona névértékű „Albina”, 26 drb. a 100 korona névértékű „Selegiana”, 10 drb. a 200 korona névértékű „Sebesana” és 5 drb. a 100 korona névértékű „Ariesiana” részvény készpénzfizetés ellenében közbenjöttöm mellett elárvereztetni fog. Kikiáltási ár az illető értékpapírok névértéke.

A vételi illeték vevőt terhele.
Arad. 1921. évi június 12.

Dr. Sinkay Raján közjegyző.

2487

Gummitömlőt

Spiraltömlőt

Gummitömlőt

Gummitömlőt

műszaki célokra

PIRELLI-féle

milánói gyártmányt szállít legelősbban azonnal raktáron.

Sz. G. E. Géposztálya

Sibiu (Nagyszeben) Só-u. 22.

A milánói PIRELLI gummigyárak egyedárusító helye.

Emeletes villa

10700 fűrdőhelyen Aradhoz közel 8 szobás lakással olcsón eladó.

Haász Albert irodája, Strada Eminescu (Deák Ferencc-ut) 2. szám.

Ha jól akar mulatni,

keresse fel az ujonnan megnyitott Str. Dr. Romul Velloiu Lipot-utca 11a. szám alatti

kerthelyiséget.

Villanyvilágítás, tekepálya, elsőrendű italok, család szórakozó hely. Pártfogást kér: 2507

Szabó M. Lajos.

Bér- és magánházak

a város különböző részeiben elfoglalható 3, 4 és ötszobás lakásokkal sürgősen eladók **Házak eladására és vételére megbízásokat elhagadok legelőnyösebben lebonyolítom, előleges költséget nem számítok HAASZ ALBERT** irodája, (Strada Eminescu (Deák Ferencc-ut) 2. szám

Eladó ingatlanok.

Calca Andrei Saguna (Varjassy Lajos-utca) 57. számú ház sütődével. — Gróf Leiningger-u 7 c) számú ház, két újlottal. Calca Andrei Saguna (Varjassy Lajos-utca) 159. számú ház, két újlottal. — Mikszáth Kálmán-utca 10. számú ház, 9 hold bevetéssel földdel. — Betlehem-utca 27. sz. ház

HAASZ ALBERT

Str. Eminescu (Deák Ferencc-utca) 2. sz. 10700

JEANETTA MOHR
fogvisz. fogtechnikussal
Arad, Luther-tér 1.
Rendel 8-12, 2-7-ig.
Minden osztorított szög-
nyelvények, foghúzó.

MIELŐTT HAZAT ÉPITENE, átalakítsa, tatarozza, vagy bármily javítási munkát, végeztesse, kérien ajánlatot.

TRITTHALER FERENC

épitészeti irodájától Str. Cosbuc (Wessélyen-utca) 47. ahol tervek és költségvetések a legmodernebb építkezésekről, a vállalt megbízások pedig a legutányosabb árért elkészítetnek. 10781

Megnyit
„VICTORIA”

butorgyár lerakata:

Neuman-palota Str. Horis (Széchenyi-utca), ahol mindennemű butorok a legelősbban a legmodernebb kivitelig állandóan raktáron vannak igen olcsó árak mellett. 2196

Kölcsönöket

házakra, értékpapírokra. Idegen pénznemeket vesz és elad. Átutalásokat, fizetéseket eszközöl bárhol a legelősbban.

Lloyd-Bank

Bulv. Reg. Maria (Andrássy-tér) 9. szám. Minorita templommal szemben. 10924

Ertesítés!
A n. 6. közönség szives tudomására adom, hogy **Str. Onu (Schweidel-utca) és Str. Clorogariu (Vécsy-utca)** sarkán levő házban

vegyeskereskedést

nyitottam, ahol mindenkor a legjobb minőségű fűszer- és csemegeáruk kaphatók pontos kiszolgálás mellett. Szives pártfogást kér 10989

Alzner Hugó.

MATTEINE

poloska és molykötő vállalat Arad, Bulevardul Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 2. szám. Elvállal nagyobb és kisebb lakások feregmentesítését egy évi jótállással. 2176

Építkezők figyelmébe

Használt állványpallók, 4 mtr. gömbfenyő, egy 40 tárosas tégl felvonó, egy emelő daru, egy építési szivattyu, oltott voremész, fehér kőpor, egy háromosztatú 800/300 mtr. kirakat ölesállvány, lábak és bakok minden elfogadható áron egészben és részletekben is eladó. Arad, Calea Saguna (Varjassy Lajos-u.) 131 szám. 10700

ENYV

gyártmányaink bevezetésékor Arad város és a megye területére

ügyelők keresünk.

Agyag és Vegyipar R-T.

SATUMARE. 2452

Szerszámok „Prompt”

Építkezési vasalások

Technikai áruk

10801 **Vashordók**

Obornik és Drucker

Timisoara (Temesvár), Józsefváros, Str. I. C. Bratianu (Uri-utca) 12. sz.

Judecatoria de ocol dia Buteni.

C. 767-1921. szám.

IDÉZO HIRDETMEY.

A buteni kir. járásbírósiág közhíré teszi, hogy Veselie Miculiti felperesnek Virgil Stan alperes ellen 1500 lei tőke s jár iránt indított perében a per felvétele és érdemleges tárgyalására hatánapot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1921. évi augusztus hó 31. napján délután 9 órakor hivatalos helyiségben I. emelet 1. ajtószám alatt jelenjenek meg, egyszersmind pedig Virgil Stan alperes részére, aki ismeretlen helyen tartózkodik, ügygondnokul dr. Grünfeld Ede ügyvédet (lakik Buteni) nevezte ki.

A bíróság felhívja az alperest, hogy a fent megjelölt hatánapon és órában jelenjék meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyette eljárni.
Buteni, la 5. Maiu, 1921. 2453

Erdős, m. p.
Judecator.

Csodas hatású arcszépítő és finomító a Földes-féle

MARGIT-CREME

Zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. Széplők, májfoltok, bőrtörések, ráncok, redők, minden bőrbaj párnapi használat után megszűnnek. Az arc rozsdás fűde hamvas lesz. 10841

Dr. Földes és Hehs Aradon.

Átköltözéseket

helyben és vidékre nyitott és zárt butorszállító kosákkal felolosság mellett pontosan és olcsón teljesít.

Éliás Lipót Fia

szállító, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferencc-utca) 38. sz. Bekapcsolt telefon 250. sz.

Zsák, zsinag, ponyva, tömlő, előnyös áron **HACKER** TESTVÉREKNEL ARADON

beszerezhető: **HACKER** Iroda: Strada Muresului (Maros) 1.

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

MAGYAR és NÉMET levelezőt ki románul is tud, keresünk azonnali belépésre. Ajánlatokat „Kelet” hírlapirodába. 10980

NOS fiatal ember kocsiának ajánlkozik. Cim a kiadóban. 2449

FASZAKMÁBAN JÁRTAS, gyakorlott, gyors és gépirónó fűrésztelepi irodába azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatokat „Gyakorlott” jeligére a kiadóba kérünk. 2470

MOSNI, VASALNI ajánlkozom. Sósnné, Thököly Imre-utca 49. 2467

GÉPKÉZELŐI ÁLLÁST keresek cséplésre. Perva János, Körösbökény, 326. házszám. 2462

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozik magános urhoz megbízható intelligens nő. Cim Strada Capitan Ignatie (Kapa-utca) 1. szám. 2472

ROMÁNUL ÉS MAGYARUL beszélő értelmes és szakértő almólárt, vagy molár segídőt keresek. Schillingermalom Erdőhegy. 2480

SZERÉNY, megbízható leány gyermeknek melő állást keres. Vidékre is. Cime: Wallinger hirdetőjében. 10983

NÉMET kisasszony gyermekek mellé ajánlkozik. Cime Haasz hirdetőjében Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. 10700

ÓRAS SEGÉD, kis és nagy munkára, időigényű belépésre kerestetik. Látványos munkához érte előnyben részesül. Dick Samu óras Arad. 2493

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozik vidékre a fiatal nő. Cime: Wallinger hirdetőjében. 10983

INTELLIGENS nő kisebb családnál házvezetőnőnek ajánlkozik. Cim a kiadóhivatalban. 2488

MINDENNEMŰ raktartást javítást elfogadjok Str. Crisán (Karolina-utca) 7. 2489

GYAKORLOTT Irodastand azonnali állást keres. Cim a kiadóban. 2495

KERESÉK 2 személyhez egy idősebb hányó házvezetőnt azonnalra. Ajánlatok ízesí igények megjelölésével Mann Jéza címre Kisjenő küldendők. Telefon szám 6. 2486

TANÁROK ÉS TANÍTÓK a nyári szünet alatt jelentékeny keresetre tehetnek szert. Cim a kiadóhivatalban. 2498

PINCÉR TANONCOK havi fizetéssel felvételt „Palkovits” szorosarnok és étteremben. 2505

DEUTSCHES FRAULEIN, die auch französisch spricht wird zu 11, 10 und 6 jährige Mädchen gesucht. Adresse in der Administration. 2508

Lakás.

HIVATALNOKNO butorozott szobát keres. külön bejárat nem szükséges. Cimeket a kiadóba kér. 2501

ELCSERÉLNEM egyszobás lakásomat ugyanolyannal, esetleg kétszobással. Cim Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben.) 10983

BELVÁROSBAN csendes butorozott szobát keres úriember, esetleg fürdőszoba használat. Ajánlatok Kelet hírlapirodában. 10930

LAKÁST ÁTVENNEK repatriált családtól. Butort megveszem. Cim a kiadóhivatalban. 2439

Vétel és eladás.

PÉNZSZEKERÉNYEK megvételre kerestetnek. Cim: Volfner, Str. Olasca (Szent László-utca) 5. 2504

EZÜST RIDIKÜLT vennék kés alatt. Cimeket a kiadóba kérek. 2502

KÉT JÓKARBAN levő Clayton-Shuttleworth gyártmányu cséplőgarnitúra teljes felszereléssel és az ideai cséplőrakomány-nal együtt eladó. Guy Péter bíró, Törzsmiske (Aradm.) 2506

SZALAGFÜRESZ és egy villanymotor felszereléssel eladó Haasz irodája Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. 10700

JÓKARBAN levő vászonmal áthuzott, kétzáros utazókocsár, tenniszrakét, teniszrúd és edények eladók. Str. Tribunal Dobra (Boczkó-utca) 3. 2494

BENZINMOTOR hajtásu Karvensz-szivattyu eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben.) 10983

ELADÓ egy teljesen új tölgyfa íróasztal Strada Episcopul D. Radu (Magyar-utca) 5. szám. 2485

TIZENKÉT SZEMÉLYES ezüst evőkészlet, alig használt, masszív T. L. monogrammal eladó. Megtekinthető Strada F. Ghiba Birta (Varjassy József-utca) 3. szám délután 3-5-ig. 2490

FEMÉR emall festett leány szoba, alig használt, továbbá egy jókarban levő világos madártárogató zongora eladó. Megtekinthető Str. E. Ghiba Birta (Varjassy József-utca) 12a földszint, délelőtt 10-12-ig. 2491

MAJ-, VESE- ÉS QYOMORBAJNAL kitűnő hatásanak bizonyult Éiópataki borviz kapható minden fűszerüzletben. Főraktár Kardos, ásványvízkereskedőnél. 2482

MALOMKÓ kitűnően bevált lisztészítéshelyem, malomszerek, gépolajok, gépkéncsők készleten Kovács Soma Társa Arad. 2477

EGY mahagoni félhosszu zongora olcsó áron eladó. Calea Radnai-ut 48. sz. 2471

ELADÓ 2 darab vashordó benzintartány Perva János, Körösbökény, házszám 326. 2463

VASROLLÓ, új, vagy használt kerestetik. Szőlőst, Apaffy-utca 1. 2469

WERTHEIMKASSA, fürdőkályha, fürdőkád, ajtó, ablakok, eladók. Strada Chendi (Kölcsy) 10. 2447

GÉPOLAJ MOTOROLAJ érkezett, hordorként olcsón kapható Barthmes, Str. Alexandri (Salacz-utca) 3. Telefon 208. 10930

EGY fehér gyermekocsi eladó Bulev. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 8. szám. 2481

SZÉP ficus eladó Minorita-épület, házfelügyelőnél. 2479

VERSENYÁRON alul adunk eredeti amerikai Manilafonalat Kovács Soma Társa, Arad. 2478

VASALÓ FASZENET, CSOMAGOLT FASZENET száraz és pormentest, elsőrendü minőségben mérsékelt áron ajánl Kneffel-szénüzlet. 2475

ELADÓ teljes világos háló szoba, egy fehér festett kóyhberendezés, ebédlő plüss-dívány, villanyjuszter, Madonnakép Strada N. Oncu (Schweidel József-utca) 19. 2476

LAMPIONOK nagy választékban olcsón kaphatók Knieser papirkereskedőnél, Str. Tudor Vladimirescu (Dobó-utca.) 2483

BUTOR. Ebédlő és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegenfeld butorraktár. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

ANTIK és modern porcellán, butori, szőnyeget, festmények, ékszert, ezüstöt vesz és elad Salon Artistique. Állandó kiállítás. Boulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 21. szám. 10621

SZALONGARNITURA, konsul tükör, ebédlő kredenc, stb. eladó Strada Russu Sirianu (Aulich-utca) 15. 800

KOMPLET fürdőszoba berendezés eladó. Cim a kiadóban. 2107

OLAJOK, Destillált és raffiniert gépolaj, vulcan olaj, gőz- és motorhengeroaj, autóolaj, autó- és nehézbenzin, továbbá zsír, sárga és fekete kocsikenőcs, tökmag-, napraforgó- és repceolaj, olajpogácsák napi áron kapható az Industria Aradana De Uleuri S. P. A., Aradi Olajipar Rt.-nál Aradon, Bulev. Regele Ferdinand 1. (Boros Beni-tér) 22. Telefon 135. sz. 10641

TEKERCS CSOMAGOLÓPAPIR, vékony, kapható Knieser könyvkereskedésében Dobó-u. 10671

KATRANYPAPIRTETŐK conserválására fedélkak, gazdaságos, hidegen használható kovácsszurok Dobiaschi Dörner Arad. 2347

PERONOSPORA-OIDIUM ELLEN, rézkénpor, kénassavmentes örölt kénpor Dobiaschi Dörner Arad. 2360

HASZNALT OLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

KATRANYPAPIRTETŐK javításához fedélragacs, conserválására fedélkak, kénpor, kénpor, Dobiaschi Dörner Arad. 2437

KÉT NAGY PERZSA SZÖNYEG kifogástalan, jó minőségű eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2458

Ingatlan.

HAZ nagy telekkel jóforgalmu korcsma és szatócs üzlettel sürgősen eladó. Sarlot Domonkos-utca 34. 2499

HAROM SZOBAS MAGANHÁZ ELADÓ Péter-utca 7. 2500

TEXTILOGYÁR közelében hat holdas bevetett szántó gazdasági épülettel eladó. Bővebbet Wallinger irodában (Földes-patika kapujával szemben.) 10983

KOVASZINC KÖZSÉGBEN a villanyos megálló mellett egy ház, 30 év óta fennálló jóforgalmu üzlet és korcsma helyiséggel eladó. Cim a kiadóban. 2466

ELADÓ KÜRTÖSI-UT 34. SZAMU HAZ. 2465

APAFFY-UTCA 1. szám elsőrendü sarok üzletház eladó. Bővebbet Strada Prima Veril (Báthory-utca) 45. 2468

NÉGYSZOBAS adómentes modern magánház átvehető lakással eladó. Megtekinthető 4-6-ig Str. Marasesti (Kossuth-utca) 8a) 1525

BELVÁROSBAN LEVŐ HÁZ, elfoglalható hat szobás lakással, nagy kerttel eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2455

Üzletek.

ELADÓ családi viszonyok miatt egy daráló malom villanyfelszereléssel és egy 12 lóerős Ganz-gyártmányu motor. Calea Radnei (Gr. Tisza István-ut) 54. sz. 2464

FÉRFI SZABÓSAQ, biztos megélhetést nyújtó jó helyen, átvehető kétszobás lakással eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben.) 10982

PIACTÉREN levő főforgalmu fűszertüzlet eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben.) 10983

JOFORGALMU vegyeskereskedes korlatolt italmóréssel, elutazás miatt eladó. Bővebbet Wallinger hirdetőjében. 10984

Különféle.

HA 100 leiel hozzájárul utiköltségemhez, látatmozatam Buourestiben az utlevelet. Hétfőn este indulok. Megbízását Haasz hirdetőirodájában Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 2. adja le. 2497

KEDDEN este Bucurestibe utazom. Bármi megbízás elintézését jutányos árral vállalom. Cim Wallinger hirdetőjében. 10984

CSAJDA FERENCNE SZALONJABAN készülnek legdivatosabban, legolcsóbban női toalettek. Moiso Nicoola (Petőfi-utca) 18. szám. 2512

URILEANYOK, varró- és szabászati tantolyamra jelentkezhetnek bármikor, saját részükre varrhatnak, Piata Catedralei (Thököly-tér) 5/a. 10492

MAGANOS urinő lakótársul fogadna intelligens urinőt. Cim: Kelet hírlapirodában. 10930

JOMENETELU belvárosi varrodához szakértő társ kerestetik, esetleg teljesen megvehető. Cim: Wallinger hirdetőjében. 10983

Gerő & Friedmann

nemzetközi szállítási- és vámolási iroda Kurtici (Kürtös)

Szállit: Románia, Csehszlovákia, Magyarország, Ausztria és Németország egész területén waggontételeket és darabárut kívánatra biztosítással vagy kísérelvel gyorsan és biztosan, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Vámolást és tranzitálást teljes szakértelemmel elintézzük.

Főzlet: Beregszász.

Fióküzletek: Wien, Bratislava (Pozsony), Episcopia-Biharului (Biharptispöki), Oradea-Mare, Nagyvárad, Halmeu (Halmi), Satu-Mare (Szatmár), Királyháza, Sátoraljaújhely, Kassa, Hidasnémeti és Hernádcsány.

Képviseletek: Bucaresti, Bodonbach, Prag, Oderberg, Maroshegg, Teschen, Berlin, Budapest. 2496

Hirdetéseket felvesz

összes bel- és külföldi lapok részére. — Könyv-ujdonságok és friss divatlapok. Telefon 132.

„KELET”

hírlapiroda Arad, Str. Alexandri (Salacz-u.) 1. Cégtulajdonos: Sándor Iván és Sándor Ferenc.

Utleveleket

Legolcsóbban látatmoztat. Román fordítást pontosan, olcsón eszközöl. Telefon 132.